

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, ID DS: qkbaa2n
posta@uouu.gov.cz, uouu.gov.cz

Čj. UOOU-01767/24-2

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) jako nadřízený orgán příslušný podle ustanovení § 16a odst. 4 ve spojení s ustanovením § 20 odst. 4 a 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, rozhodl o stížnosti [REDAKCE] (dále jen „žadatel“), na postup Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, se sídlem Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3, při vyřizování žadatelovy žádosti o informace ze dne 2. 3. 2024, takto:

Výše úhrady nákladů za poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, stanovená oznámením Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky ze dne 8. 3. 2024, zn. S-SR-VZP-24-01897409-T723/3, se dle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, **snižuje z částky 5. 440 Kč na částku 0 Kč.**

Odůvodnění

I.

Vymezení věci

[1] Žadatel žádostí doručenou dne 2. 3. 2024 požádal Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky (dále jen „povinný subjekt“), podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), o poskytnutí informací v následujícím znění:

„1. Kolik pojištěnců s adresou místa pobytu (trvalého pobytu) Třinec měla zdravotní pojišťovna k 31. 12. 2023?

2. Kolik pojištěnců s adresou místa pobytu (trvalého pobytu) Třinec mělo v prosinci 2023 – v závislosti na kapitační platbě/registraci – svého praktického lékaře?

3. Kolik pojištěnců s adresou místa pobytu (trvalého pobytu) Třinec mělo v prosinci 2023 – v závislosti na kapitační platbě/registraci – svého dětského lékaře?

4. Kolik pojištěnců s adresou místa pobytu (trvalého pobytu) Třinec mělo v prosinci 2023 – v závislosti na kapitační platbě/registraci – svého zubního lékaře?

5. Kolik pojištěnců s adresou místa pobytu (trvalého pobytu) Třinec bez registrace u svého zubního lékaře využilo v roce 2023 zubní pohotovost?“

(Dále jen „žádost“).

[2] Dne 6. 3. 2024 povinný subjekt vyzval žadatele k upřesnění žádosti ve smyslu § 14 odst. 5 písm. b) InfZ. Výzva byla žadateli doručena do datové schránky téhož dne. Žadatel na uvedenou výzvu reagoval tentýž den, čímž svoji žádost o rozsahu pěti bodů upřesnil.

[3] Povinný subjekt dne 8. 3. 2024 zaslal žadateli oznámení o výši úhrady z téhož dne pod zn. S-SR-VZP-24-01897409-T723/3, jímž žadateli stanovil částku spojenou s náklady s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací v celkové výši 5. 440,- Kč. Uvedené oznámení bylo žadateli doručeno do jeho datové schránky dne 8. 3. 2024.

[4] Žadatel podal dne 7. 4. 2024 proti postupu povinného subjektu spočívajícímu ve stanovení výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace stížnost dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ.

[5] Žadatel ve své stížnosti namítl, že povinný subjekt si neoprávněně účtuje náklady za odeslání informací prostřednictvím datové zprávy, což je v rozporu s InfZ a zveřejněným sazebníkem. Žadatel dále namítl, že povinný subjekt žadatele nepoučil, v jaké lhůtě lze stížnost podat a od kterého dne se lhůta počítá, zároveň uvedl, že z oznámení není zřejmá výroková část a odůvodnění. Podle žadatele není v oznámení uvedeno, jakým způsobem povinný subjekt dospěl ke stanovení časové dotace 10 hodin nezbytné pro vyhledání požadovaných informací.

[6] Povinný subjekt neshledal důvody pro změnu svého postupu a předmětnou stížnost společně se spisem postoupil dne 15. 4. 2024 Úřadu jakožto věcně příslušnému nadřízenému orgánu k vyřízení.

II.

Procesní otázka určení nadřízeného orgánu

[7] Příslušnost Úřadu v daném stížnostním řízení je dána ustanovením § 20 odst. 5 InfZ, neboť podle ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), nelze nadřízený orgán povinného subjektu určit. Z tohoto důvodu je nadřízený orgán pro účely uvedeného právního předpisu určen dle ustanovení § 20 odst. 5 InfZ a je jím Úřad.

III.

Věcné posouzení stížnosti

[8] Úřad na základě řádně, včas a oprávněnou osobou podané stížnosti přezkoumal postup povinného subjektu podle ustanovení § 16a odst. 7 InfZ.

[9] Předně je třeba připomenout, že InfZ obsahové náležitosti stížnosti na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace nestanoví. Z povahy věci lze dovodit, že ze stížnosti musí být zřejmé, kdo ji činí, jakému povinnému subjektu je určena a jaké věci se týká. Pokud jde o povinnost tvrzení a povinnost důkazní, jde o základní principy spojené s jakýmkoli opravnými prostředky, třebaže u stížnosti nelze hovořit o povinnosti žadatele označit důkazy na podporu svých tvrzení, jako je tomu u účastníka správního řízení

dle správního řádu. Je tedy v zájmu stěžovatele, aby své námitky proti postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace vymežil co nejkonkrétněji a svá tvrzení doložil, resp. navrhl důkazy, je-li to v konkrétním případě nutné pro přezkoumání postupu povinného subjektu (srov. JELÍNKOVÁ, Jitka, TUHÁČEK, Miloš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: praktický komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 233).

[10] Úřad se v rámci posuzování předmětného případu zabýval, v rozsahu požadovaném žadatelem, tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu stanovených nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informace řádně a ve lhůtě plynoucí z ustanovení § 17 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 14 odst. 5 písm. d) InfZ, a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá znění ustanovení § 17 odst. 1 InfZ a nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (pozn. sazebník úhrad za poskytování informací).

[11] Úřad, s ohledem na obsah předloženého spisového materiálu, konstatuje, že povinný subjekt splnil svoji povinnost a zaslal žadateli oznámení o úhradě nákladů včas a v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 věty první InfZ. Povinný subjekt žadatele vyrozuměl o možnosti uplatnění opravného prostředku proti stanovené výši úhrady. Povinný subjekt ve svém oznámení uvedl funkční odkaz na webovou stránku, na níž se nachází sazebník úhrad za poskytování informací.

Právní rámec

[12] Dle ustanovení § 2 odst. 1 InfZ platí, že „*povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.*“

[13] Dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ platí, že „*stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.*“

[14] Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ platí, že „*povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.*“

[15] Dle ustanovení § 17 odst. 3 a 4 InfZ platí, že „*V případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.*“

[16] V ustálené aplikační praxi správních orgánů je neurčitý právní pojem **mimořádně rozsáhlé vyhledávání** vykládán zejména jako případ činnosti, kdy je zapotřebí požadovanou informaci vyhledávat z více pramenů, sestavovat ji z různých podkladů, s čímž může být spojeno i shromáždění a prověření velkého množství informací, případně uskupení velkého

množství dílčích údajů v případech, kdy je nutno postupovat v součinnosti více složek povinného subjektu, nebo kdy je nutná znalost kontextu celého případu, ke kterému se požadovaná informace vztahuje, a kdy není možno po povinném subjektu spravedlivě požadovat, aby tyto zvýšené náklady nesl s tím, že za vyhledávání informací lze považovat takovou činnost zaměstnanců povinného subjektu, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tedy v utřídění informací za účelem jejich předání žadateli.

[17] Mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací se pak rozumí situace, kdy shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem. O zvýšenou aktivitu povinného subjektu se bude jednat typicky tehdy, jestliže zaměstnanec pověřený vyřízením žádosti bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledání informací. Mimořádně rozsáhlé vyhledání informací však nemůže být odvozeno od komplikovanosti vnitřního systému, přičemž tato případná komplikovanost zvyšující časové či personální nároky na vyřízení žádosti o poskytnutí informace nemůže jít „k tíži“ žadatele (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1020).

[18] Je tedy úkolem povinného subjektu, aby do spisu o vyřízení žádosti řádně doložil, že se v daném případě skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, **neboť v opačném případě nebude jeho nadřízený orgán schopen výši přezkoumat a nebude moci tyto náklady uznat**. Takové doložení je přitom zpravidla provedeno tak, že příslušní zaměstnanci, kteří se na vyhledání podíleli, vyčíslí dobu strávenou vyhledáváním požadovaných informací a v záznamu založeném do spisu popíší způsob vyhledání informací. Povinný subjekt kromě toho musí též prokázat, že se v daném případě skutečně jednalo o vyhledávání, které bylo mimořádně rozsáhlé, tedy musí objasnit, v čem spočívala jeho mimořádná rozsáhlost (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1022).

[19] Pokud povinný subjekt žádá úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, musí odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a nejde o vyhledávání běžné. V písemném oznámení o požadované úhradě tedy musí povinný subjekt uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, tedy nejen jednotkovou sazbu a počet hodin, po které (by) trvalo vyhledání informace, ale též je povinen náležitě odůvodnit, v čem mimořádná rozsáhlost vyhledávání spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016–25).

[20] Jde-li o samotné stanovení výše úhrady, musí být z oznámení povinného subjektu patrné, nejenom proč byla úhrada stanovena, ale i za co a jak. Nepostačí pak prostý odkaz na sazbu násobenou odhadem času, který vyhledávání informace zabere, neboť oznámení, včetně výše stanovené úhrady, musí být přezkoumatelné co do důvodnosti, účelnosti a přiměřenosti vyčíslení úhrady. Povinný subjekt musí alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace zapotřebí a kolik času na vyhledávání informace bude potřeba (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 1 As 281/2020–42).

Aplikace na předmětný případ

[21] Ze správního spisu je zřejmé, že při stanovení konkrétní výše požadované úhrady měl povinný subjekt vycházet ze Sazebníku úhrad, který zveřejnil pod uvedeným odkazem:

<https://www.vzp.cz/o-nas/informace/pristup-k-informacim>. Sazba nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace činí dle sazebníku úhrad povinného subjektu 544,- Kč za každou započatou hodinu. V případě mimořádně rozsáhlého vyhledání informací se hodinová sazba za vyhledání se neúčtuje, zabere-li vyhledání informací čas kratší než 2 hodiny. **Namítá-li žadatel nedostatečné poučení, či formální vzhled příslušného oznámení povinného subjektu**, Úřad tyto námitky neshledává důvodnými, neboť oznámení o výši úhrady není správním rozhodnutím, které by muselo striktně obsahovat náležitosti dle § 68 správního řádu. Poučení v předmětném oznámení je přitom povinnou náležitostí ve smyslu § 17 odst. 3 InfZ, nikoli správního řádu; navíc zcela odpovídá požadavkům kladeným v odkazovaném ustanovení InfZ. Žadatelovo právo brojit stížností proti stanovené výši úhrady nebylo žádným způsobem dotčeno.

Náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace

[22] InfZ vychází z pravidla, že informace se (až na výjimky) poskytují, přičemž omezení či podmiňování poskytování informací (ony výjimky) podléhají restriktivnímu výkladu a musí být řádně odůvodněné (důkazní břemeno leží na povinných subjektech). Jednou z výše uvedených výjimek je i úplatnost (mimořádně rozsáhlého) vyhledávání informací. Přístup k informacím (jejich poskytování) má být svobodný, tedy bez jakéhokoli, včetně finančního, zatížení. Úplatnost souvisí s tím, že s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu a na množství požadovaných informací nebo jejich povahu bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016–25).

[23] Po posouzení stížností napadeného oznámení o úhradě a souvisejícího spisového materiálu Úřad konstatuje, že povinný subjekt v oznámení o úhradě stanovených nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací nekonkretizoval důvody, z nichž lze jednoznačně určit, že se skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací nad míru obvyklou.

[24] **Ze zaslání oznámení o úhradě tak není nejen Úřadu, ale především žadateli zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena, a to zejména z pohledu vykázaných hodin nezbytných k vyhledání požadovaných informací.**

[25] Odůvodnění mimořádné rozsáhlosti povinný subjekt popisuje v oznámení výčtem jednotlivých činností, jimiž by se měl zabývat zaměstnanec v odboru zdravotní péče povinného subjektu. Dle obsahu oznámení se jedná o: „*Zpracování výběrových skriptů dle zadání tazatele s využitím analytických nástrojů BAM/BI; Testování výběru, ověření správnosti a úplnosti vybraných údajů; Výběr dat pro jednotlivé odbornosti; Zpracování výsledné odpovědi a odeslání datovou schránkou*“. Tyto činnosti rozčleněné do čtyř samostatných kategorií jsou vymezeny natolik obecně, že z nich nelze dovodit, v čem přesně spočívá kvalifikovaně odborná práce konkrétního zaměstnance, který by se měl podílet na vyhledávání požadovaných informací. Pokud jde o námitku žadatele, že odeslání datové zprávy nemůže představovat mimořádně rozsáhlé vyhledání informace, Úřad tuto považuje za důvodnou, neboť povinný subjekt nijak neobjasňuje, v čem přesně spočívá náročnost tohoto jednotlivého úkonu. Mimořádnou rozsáhlost ve vztahu k ostatním popisovaným činnostem povinný subjekt v oznámení nijak dále nespecifikuje; nelze tedy dovodit, jakým způsobem byla dovozena stanovená časová dotace 10 hodin. Žadatelova námitka je rovněž důvodná. Úřad navíc bez znalosti vnitřních poměrů v organizaci povinného subjektu nemůže ze své pozice určit, zda práce s analytickými nástroji a vybranými údaji byla z hlediska časové

dotace vypočtena na základě kvalifikovaného odhadu, z něhož bylo lze dovést, že časová náročnost jednotlivých činností byla vypočtena na základě vzorku zpracovaných informací. **Uvedený nedostatek spočívající v absenci odůvodnění mimořádné rozsáhlosti povinný subjekt nezhojil ani ve stanovisku v postoupeném spise**, které sice podrobně rozebírá důvody, na jejichž základě povinný subjekt přistoupil k úhradě, nicméně neobsahuje kvalifikovaný odhad, jímž by z pozice Úřadu bylo lze přezkoumat stanovenou časovou dotaci.

[26] **S ohledem na výše uvedené tak nelze posoudit, zda stanovené časové penzum je odpovídající a souladné s dotčeným ustanovením § 17 odst. 1 InfZ.** Úřad v uvedeném případě nemohl ani přistoupit k částečnému snížení úhrady, neboť by se sám ocitl v argumentační nouzi a svůj postup by nemohl o žádné relevantní indicie opřít, respektive ze spisového materiálu ani není zřejmé, o jakou částku by měla být tato výše snížena.

[27] Úřad k výše uvedenému podotýká, že je na povinném subjektu, aby svůj postup, v případě, kdy požaduje po žadateli o informace úhradu za vyhledávání informace, řádně odůvodnil, přičemž povinný subjekt nemůže od Úřadu očekávat, že bude svým rozhodnutím nahrazovat či suplovat nejen řádné odůvodnění, v čem spočívá mimořádná rozsáhlost vyhledání dotčených informací, ale i způsob či postup, jakým ke stanovení počtu hodin strávených vyhledáním požadovaných informací dospěl, a na základě jakých skutečností k výsledné výši úhrady dospěl. V případě stanovení počtu hodin nezbytných k vyhledání požadované informace mohl povinný subjekt, na základě závěrů ustálené judikatury, použít kvalifikovaný odhad, a to na určitém vzorku požadovaných informací, na základě kterého by bylo možné náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovaných informací stanovit (bod 25 nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1083/16). Avšak i tento kvalifikovaný odhad, který představuje postup stanovení výše úhrady za vyhledávání informací, **je třeba nejen v oznámení odůvodnit a náležitě popsat, ale musí být o něm současně i záznam ve spisovém materiálu.** Pouze při dodržení výše uvedeného postupu je pak nadřízený správní orgán schopen náležitě přezkoumat oprávněnost stanovené výše úhrady za vyhledání informací. Povinný subjekt však ani toto neučinil, resp. oznámení neodůvodnil a současně nepodložil ve správním spisu.

IV. Závěr

[28] S ohledem na výše uvedené tedy Úřad konstatuje, že žadatelovu stížnost shledal **důvodnou**, neboť povinný subjekt mimořádnou rozsáhlost nijak ve svém oznámení ani v jiných podkladech postoupeného spisu nespécifikoval. Vzhledem k uvedené skutečnosti tak Úřadu nezbylo než požadovanou výši úhrady v souladu s ustanovením § 16a odst. 7 písm. b) InfZ snížit.

[29] Úřad s ohledem na dikci ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) za středníkem InfZ zkoumal, zda je v uvedeném případě dán důvod pro postup dle § 16 odst. 5 téhož zákona, přičemž s ohledem na nedostatek informací o skutkovém stavu věci nejsou jeho podmínky naplněny. Je třeba doplnit, že řádné vyřízení a posouzení žádosti spadá primárně do pravomoci povinného subjektu. Úřad tuto pravomoc nemůže v rámci své přezkumné činnosti nahrazovat, zejména pokud jde o konkrétní skutková zjištění a jejich posouzení. S ohledem na formulaci žadatelovy žádosti nelze navíc dospět k jednoznačnému závěru, zda k poskytnutí informací nemůže bránit některý z důvodů uvedených v § 2 odst. 4 InfZ,

příp. § 7 až § 11b InfZ. Toto zjištění by měl primárně prověřit povinný subjekt, nikoli Úřad, který z povahy věci nedisponuje znalostmi vnitřních poměrů povinného subjektu.

[30] S ohledem na výše uvedené bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

Praha 30. dubna 2024

vedoucí oddělení rozhodování

Rozdělovník:

1.
2. Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3,
ID DS: i48ae3q